

ŞENOL MESUDE

Bölcészlet- és Társadalomtudományi Kar

Történelemtudományi Doktori Iskola, Modernkor Doktori program

senolmesude@gmail.com

A török levéltárak első magyar kutatója: Karácson Imre

A történelem folyamán a magyarok és a törökök több alkalommal, hosszabb, rövidebb ideig éltek egymás mellett. Történelmük számos ponton összefonódott. A török hódoltságot követően a magyar szabadságharc vesztes forradalmainak vezetői Thököly Imrétől Kossuth Lajosig török földön találtak menedéket az Osztrák Magyar Monarchia és az orosz fenyegetések ellen. Törökország befogadó volt, ez növelte a törökök iránti rokonszenvet. A jó kapcsolat, a tudomány területén is virágzott. A magyar tudósok Törökország, a török levéltárak felé fordultak.

Közülük is kiemelkedő volt Karácson Imre, aki kiválóan beszélt törökül és a kutatásban a legtermékenyebbnek bizonyult. Azt a megbízatást kapta, hogy kutassa fel a török levéltárak magyar vonatkozású anyagait, vegye számba a magyar történetírás legfontosabb dokumentumait a konstantinápolyi levéltárakban.

Kutatásainak eredményéről a magyar miniszterelnökséghez írt levelekben tudósított. Rendszeres jelentéseket tett a megtalált iratokról, leveleit Thallóczy Lajosnak írta. A levelei nyomán számos egyéb érdekes dolgot is megtudunk az archívum helyzetéről, az akkori török társadalom viszonyairól. Kutatásai során sok nehézséggel kellett szembe néznie, a szó szoros értelmében az életét ennek a kutatásnak szentelte.

Ebben az előadásban Karácson Imre levéltári kutatásait és a levéltárak akkori helyzetét elemezzük.